

Terveystarkastuksen kautta hyvinvointikartoitukseen

Ammattitaitona
työterveys.

Kun on jaksamista,
on vähemmän maksamista.

Työterveys Aalto
www.tyoterveysaalto.fi

L.Toivonen - Työterveys Aalto

Työterveys Aalto

- 9 toimipaikkaa
- Työntekijöitä 103
- Yritys- / yrittäjäasiakkaita n. 2500
- Henkilöasiakkaita n. 32 000

Työterveyspalvelut

- Työpaikkaselvitys
- Terveystarkastus
- Työhyvinvoinnin johtamisen tuki
- Muutosten hallinnan tuki
- Työterveysraportointi
- Varhainen tuki työkykyasioissa
- Ryhmätoiminta
- Ensiapukoulutus

Tehokkuutta
työhön!

Terveystä tinkimättä.

Hyvä työterveyshuoltokäytäntö

- terveellinen ja turvallinen työympäristö,
- hyvin toimiva työyhteisö,
- työhön liittyvien sairauksien ehkäisy sekä
- työntekijän työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen.

Terveystarkastus

- työperäisten sairauksien tai oireiden tunnistaminen ja ennaltaehkäisy
- terveyden, työ- ja toimintakyvyn sekä voimavarojen arviointi, edistäminen ja ylläpitäminen
- tietojen hankkiminen työstä, työolosuhteista ja työyhteisön toimivuudesta
- tietojen antaminen työhön liittyvistä terveysvaaroista ja –haitoista sekä henkilökohtainen ohjaus niiden välttämiseksi
- mahdollisimman varhainen hoito- ja kuntoutustarpeen selvittäminen

Erilaisia terveystarkastuksia

- työhönsijoitustarkastus
- alku- ja määräaikaistarkastukset (ns. lakisääteiset)
- työlähtöinen terveystarkastus
- terveydenseurantatarkastus

Terveydenseurantatarkastus: Esimerkiksi hoitotyössä vuorotyötä tekeville sovitaan tehtäväksi terveydenseurantatarkastus kahden vuoden välein 45 ikävuoden jälkeen.

Hyvinvointianalyysin käyttö työterveyshuollossa

- Kuormittumisen ja palautumisen arviointi on toimintasuunnitelman mukainen, lakiin perustuva työterveyshuollon toiminta
- Kuormittumisen ja palautumisen mittaus on työterveyshuollon ammattihenkilön arviointiin perustuva toimenpide työn kuormittavuuden/kuormituksen ja palautumisen arviointiin.
- On tarvetta vakiinnuttaa menetelmä työterveyshuollon työkaluksi ja saada/julkaista referenssejä ja tutkittua tietoa menetelmän työterveyskäytöstä

Hyvinvointianalyysi-historia Työterveys Aallossa

- Hyvinvointianalyysi on ollut käytössä Työterveys Aallossa (entinen Jyväskylän Seudun Työterveys) vuodesta 2005
- Suunto T6, Smart Belt, Memory Belt, Bodyguard...

Hyvinvointianalyysin käyttökohteet

Hyvinvointianalyysi: Tuotteen nimi on ”kuormittumisen ja palautumisen arviointi sykevariaatiomittauksella”

- Asiakas ohjataan mittaukseen työterveyshuollon ammattihenkilön/ asiantuntijan toimesta (mm. terveystarkastus)
- Mittaus liittyy ryhmätoimintaan/kurssiin
- Asiakasryhmä tilaa mittauksen
- Mittaukset liittyvät tutkimukseen/projektiin (mm. SYTY, Sytyke, gradujen aineistot)

Kuormittumisen ja palautumisen arviointi sykevariaatimittauksella: menettely

- Asiakas saa alkuinfon, mm. opastuksen laitteen käytöstä
- Tuloksista tehdään terveystietojärjestelmään lyhyt yhteenveto, jossa tärkeimmät asiat on esillä
- Tarvittaessa tuloksia katsotaan yhdessä lääkärin/terv. hoitajan kanssa. Usein asiakas menee tulosten kanssa vastaanotolle.
- Palaute annetaan aina henkilökohtaisesti, myös ryhmämittauksissa. Aikaa käytetään n. 45 min
- Palautteen antamisen yhteydessä mietitään ohjeita/suunnitelmaa, jos on tarpeen
- Sovitaan tarvittaessa seurannasta

Ohjautuminen terveystarkastuksesta hyvinvointikartoitukseen

Esimerkki: Vuorotyötä (yötyötä) tekevä henkilö täyttää ennen terveystarkastusta kyselylomakkeen, josta ilmenee mm. työkykyä tukevat ja toisaalta jaksamista verottavat seikat. Asioita käsitellään tarkastuksen yhteydessä.

Henkilölle suositellaan Hyvinvointianalyysia kun

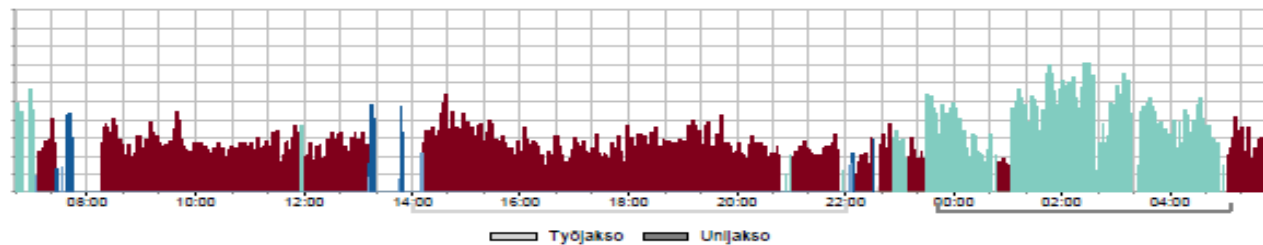
- takana on pitkä vuorotyöhistoria
- on koettu muutos jaksamisessa, nukkumisessa ym
- yötyö koetaan kuormittavana
- arvio työkykyisyydestä on laskenut selvästi (Tki 0 – 10)

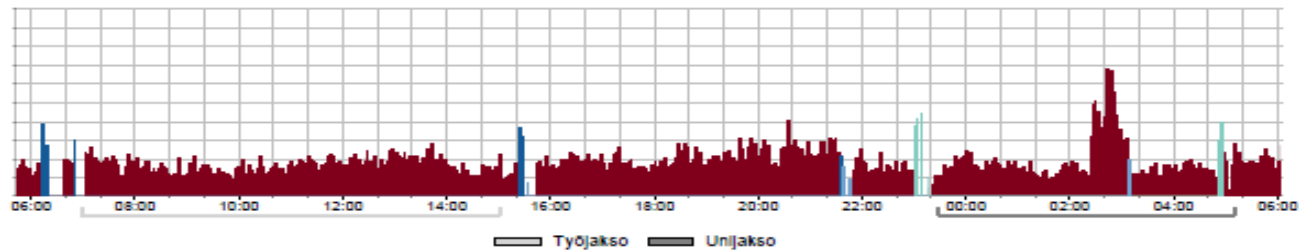
Hoitotyö: ilta-aamuvuoro ja seuraava vapaa

Tyypillinen hoitotyötä tekevän ~50-vuotiaan naisentyövuorokuvaus

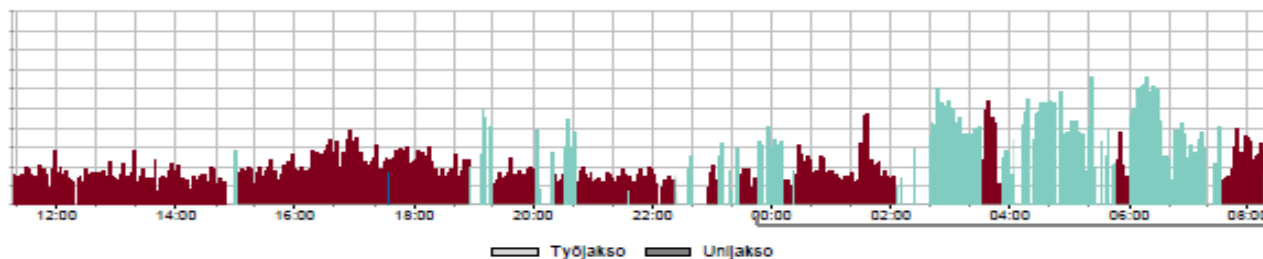
Stressin ja palautumisen kuvaaja

Stressin ja palautumisen kuvaaja

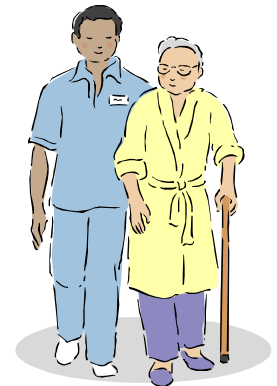
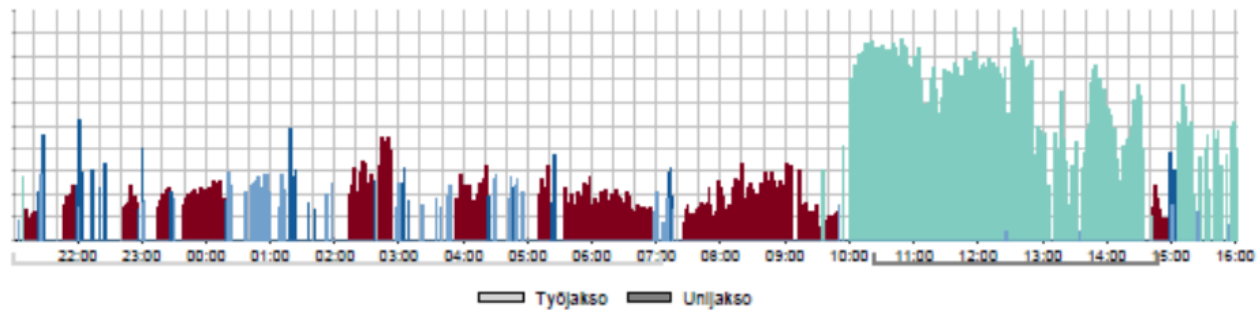
Stressin ja palautumisen kuvaaja

Hoitotyö: Yötyö, neljäs yö

Pelkkää yövuoroa tekevän nuoren naisen työvuorokauden kuvaus

Stressin ja palautumisen kuvaaja

Havaintoja vuorotyöstä hoitotyössä

- Alle 40-vuotiaat sietävät vuorotyön kuormitusta melko hyvin, palautumista tapahtuu vuorokauden ajasta riippumatta, kun ollaan levossa.
- Yli 50-vuotiaille toivoisi mahdollisuuden valita, haluaako tehdä vuoro-/yötyötä.
- Ilta-aamuvuoro on havaintojen mukaan kuormittavin ja välinen yö yleensä heikosta palauttava
- Ergonomista työvuorosuunnittelua ei toteuteta.

Ohjautuminen terveystarkastuksesta hyvinvointikartoitukseen

Esimerkki:

- Maatalousyrittäjien (viljelijöiden) terveystarkastukset ovat määräaikaaisia, kahden vuoden välein. Tilakäynti on joka neljäs vuosi.
- Maataloustyön kuormittavuus on siirtynyt osittain fyysisestä psyykkiseen kuormitukseen. Työpäivät ovat pitkiä.
- Terveystarkastuksen yhteydessä tulee usein tarve kuormituksen mittaamiseen sekä palautumisen riittävyden arviointiin.

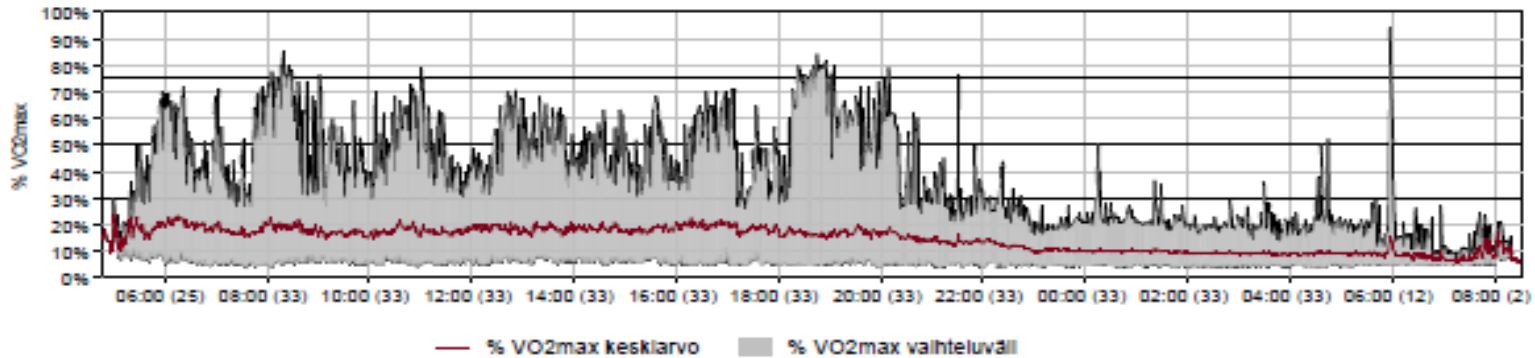
Havainnointia viljelijöiden ryhmätuloksista

- Ryhmän koko 31 (N 14, M 17), mittauksia 32
- Ikä, keskiarvo 50,2 (29 – 60)
- Mittauksen pituus keskimäärin
(= työpäivän pituus) 11;35 h , max 14 h
- BMI keskiarvo 26,5 (21,4 – 36,3)
- METmax keskiarvo 9,3 (4,4 – 14,9)

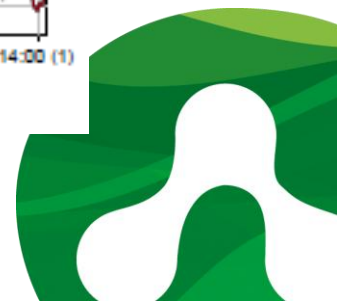
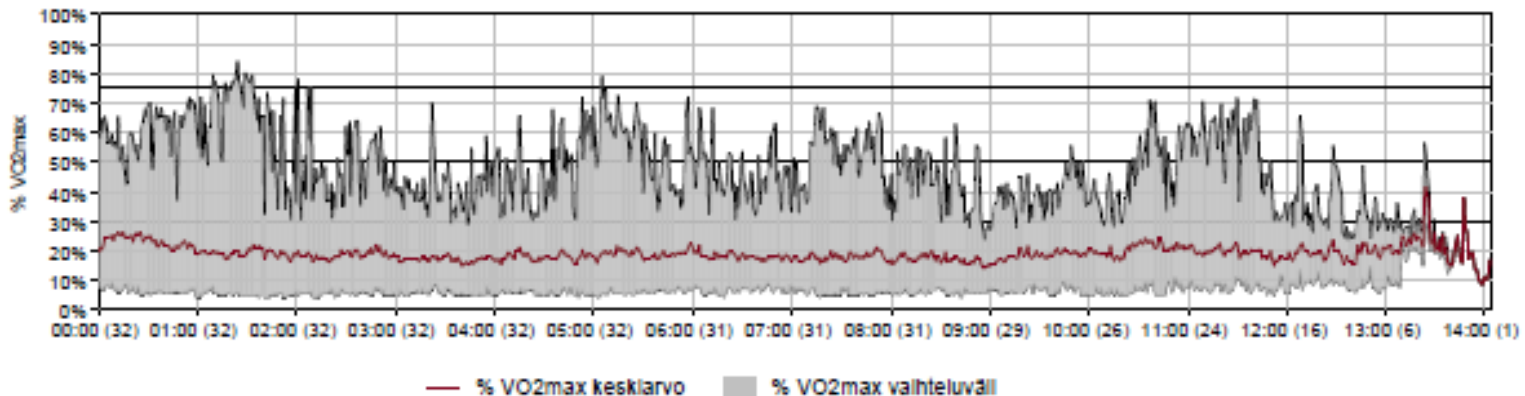

Työvuorokausi ja työaika: viljelijöiden (naiset 14 ja miehet 17) tyypillinen työvuorokausi ja –aika ”lepokaudella”.

Fyysisen kuormittumisen kuvaaja

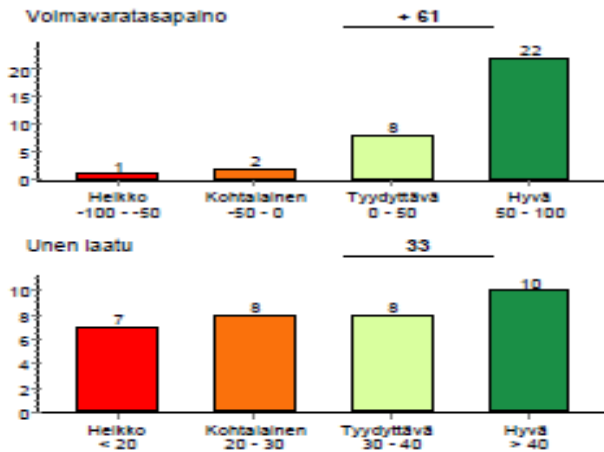

Fyysisen kuormittumisen kuvaaja

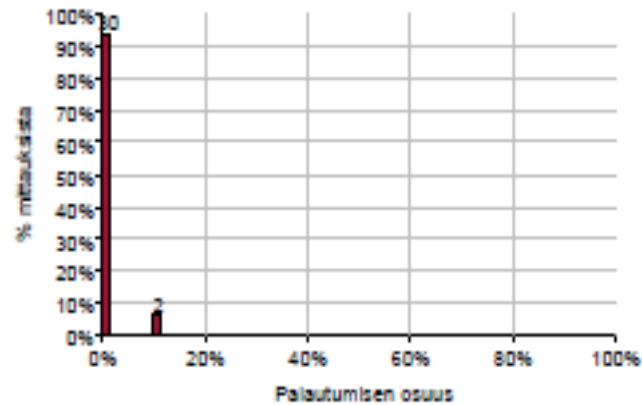
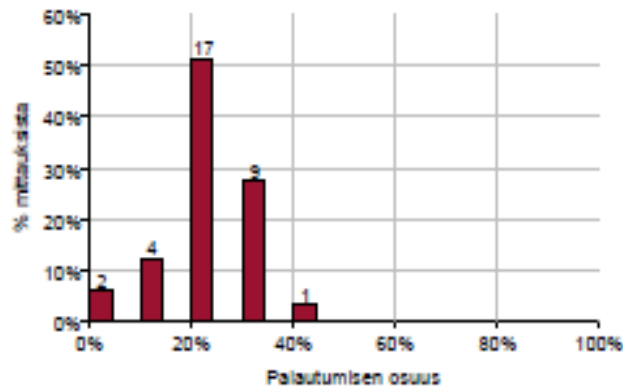
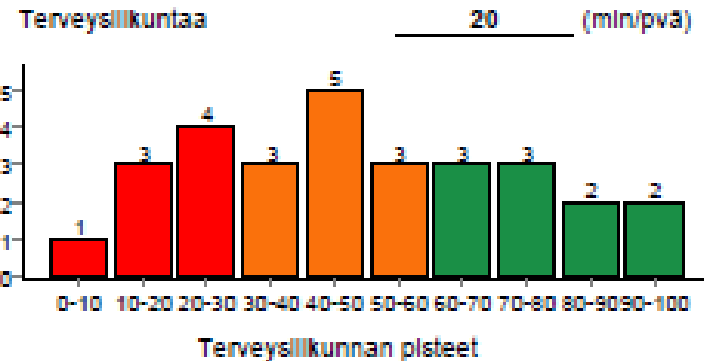

Viljelijän työpäivän ryhmähavainnot

Uni

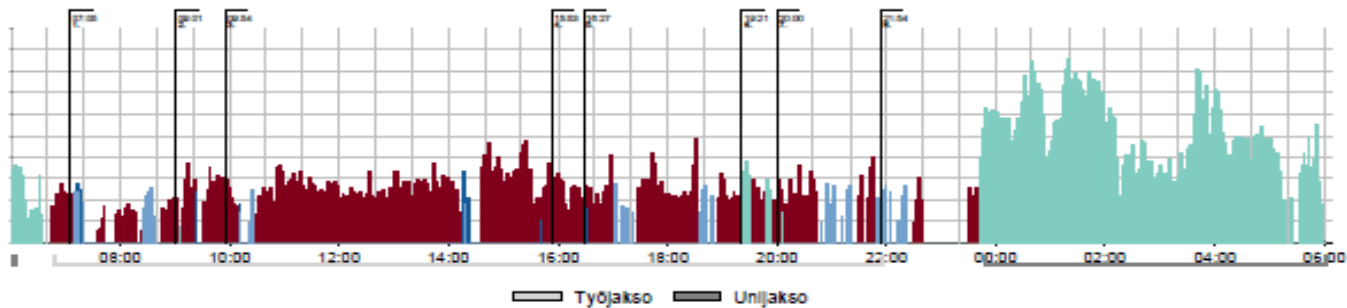

Terveysliikunta

Esimerkki: maanviljelijän työpäivä (mies yli 50 v)

Stressin ja palautumisen kuvaaja

Päiväkirjamerkinnot

1. navettatyöt alkaa	6. nav.työt päättyy
2. nav.työt päättyy	7. rakennustyö alku
3. traktorityötä	8. rakennustyö loppu
4. työtehtävä päättyi	
5. navettatyöt alkaa	

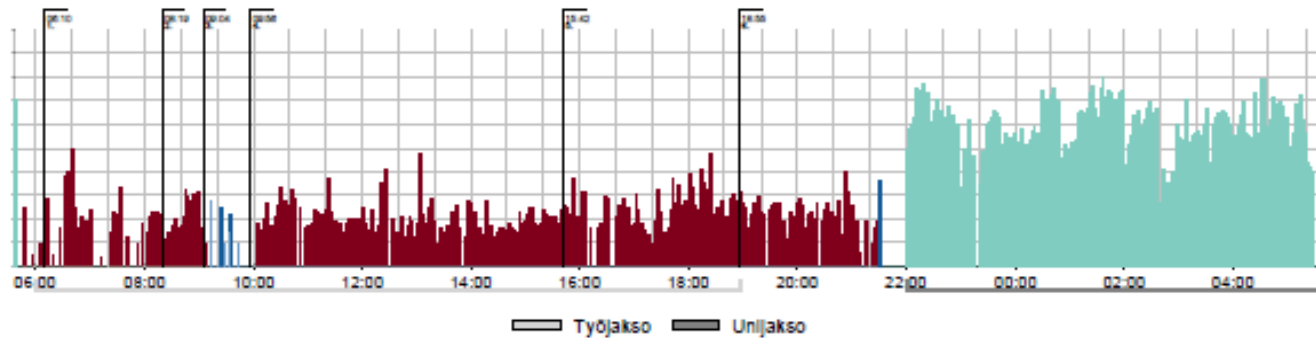

Sykevaihtelua kuvaava indeksi (RMSSD)

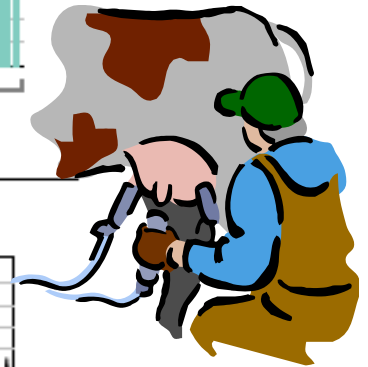
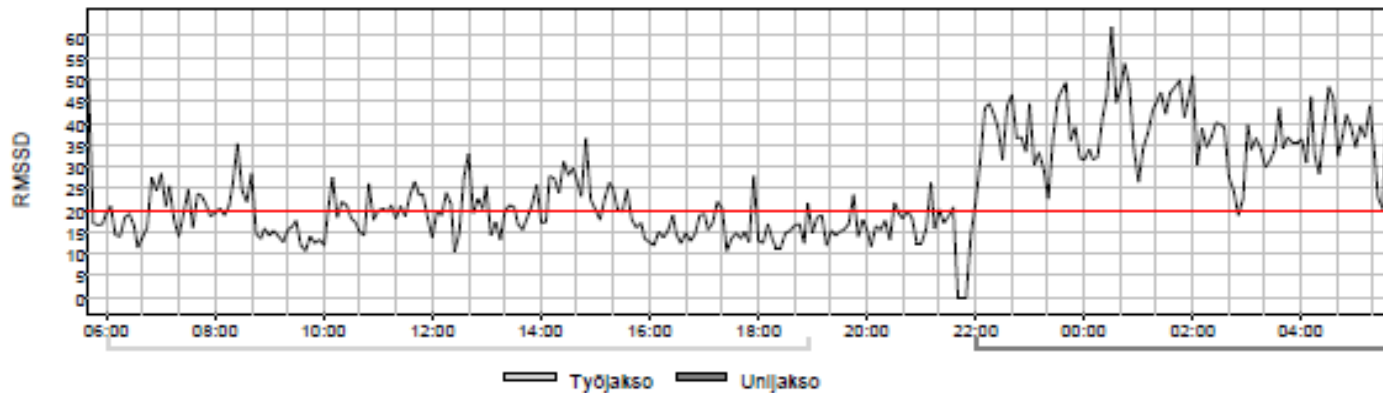

Esimerkki: maanviljelijän työpäivä (nainen yli 50 v)

Stressin ja palautumisen kuvaaja

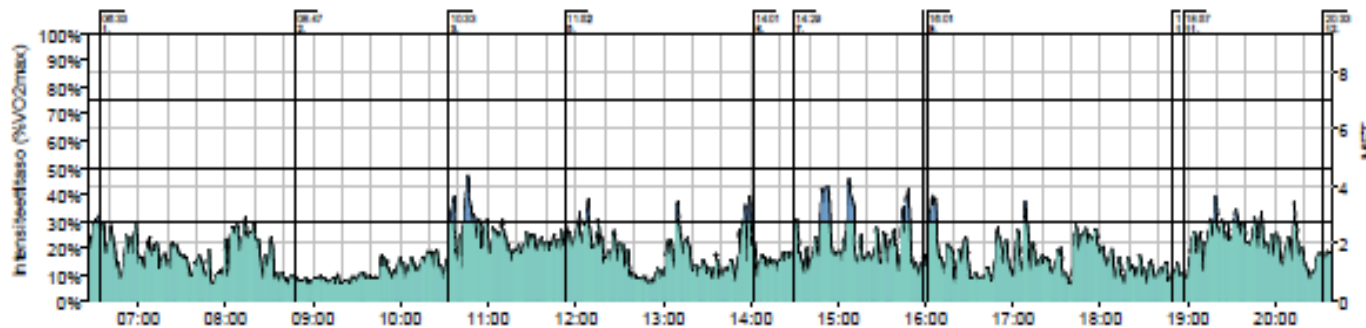
Sykevaihtelua kuvaava indeksi (RMSSD)

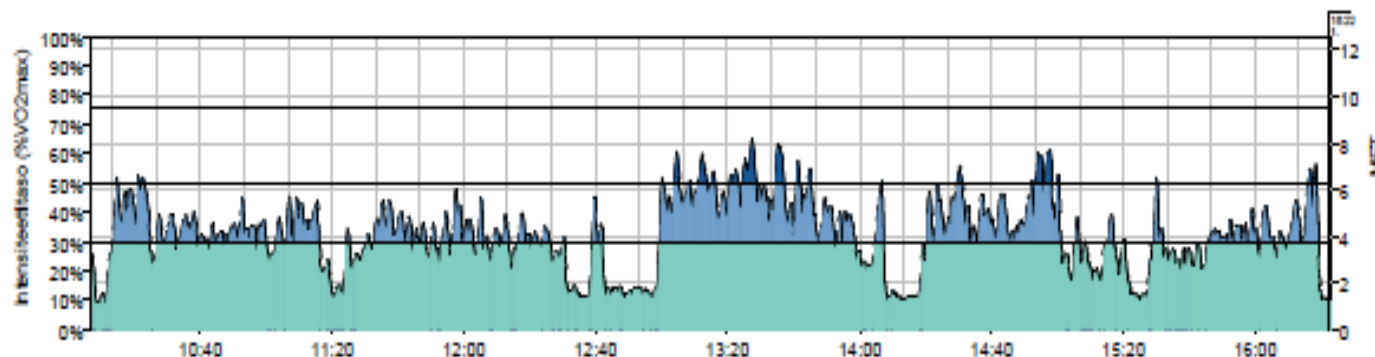
Esimerkkejä yksilöiden (viljelijät) työn fyysisestä kuormittavuudesta

- 1. Mies yli 50 v, navettatyötä ja traktorityötä, työn fyys.kuorm. 18 %
- 2. Mies ~50 v, metsätyötä, työn fyys.kuorm. 32 %

Fyysisen kuormittumisen kuvaaja

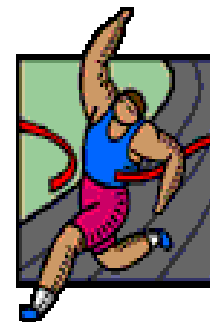

Fyysisen kuormittumisen kuvaaja

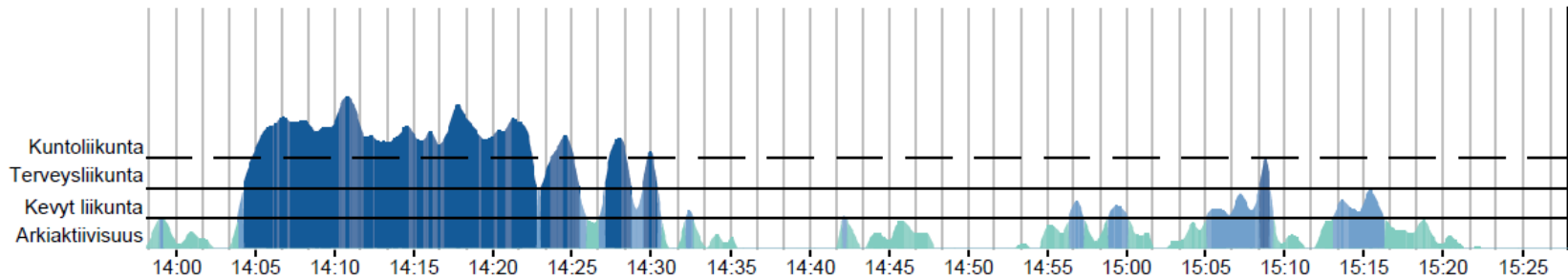
Muita käyttökohteita, esimerkkejä

- Painonhallintaryhmässä palautumisen arvioinnin lisäksi, energiankulutuksen ja liikunnan vaikutuksen arvioinnit
- Stressinhallintaryhmässä kolmen vrk:n mittaus sekä rentoutumisharjoitusten oppimisessa apuvälineenä
- Liikunnan aloittamisen ja oikean tason löytämisen apuna

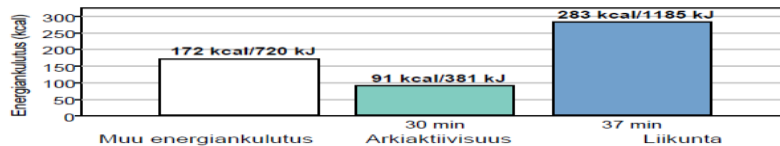
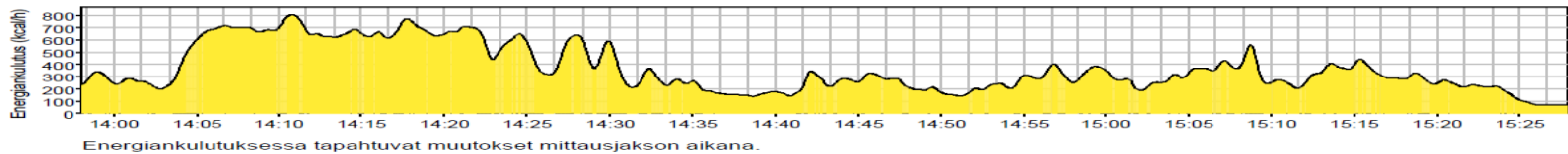
Esimerkkejä muusta käytöstä: liikunnan annostelu painon hallinnassa, miesten ryhmän liikuntatuokio

Terveysliikunnan kuvaaja

Fyysisen aktiivisuuden rasiustaso oli riittävä, mutta määrä jäi terveystsuositusten kannalta liian alhaiseksi.

Energiankulutuksen kuvaaja

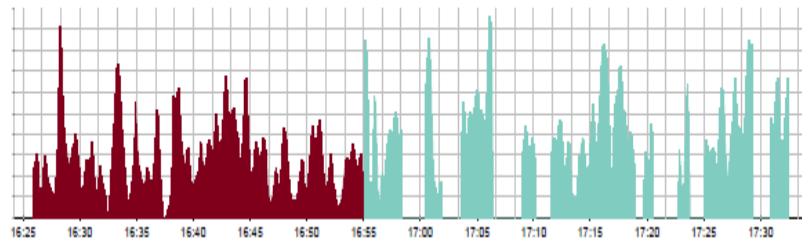

Mittausjakson aikainen (1h 30min) kokonaisenergiankulutus (547 kcal/2290 kJ) jakaantui kuvaajan mukaisesti. Arkiaktiivisuuden ja liikunnan kohdalla energiankulutuksen määrä kuvaa fyysisen aktiivisuuden tuomaa lisäystä perusaineenvaihduntaan.

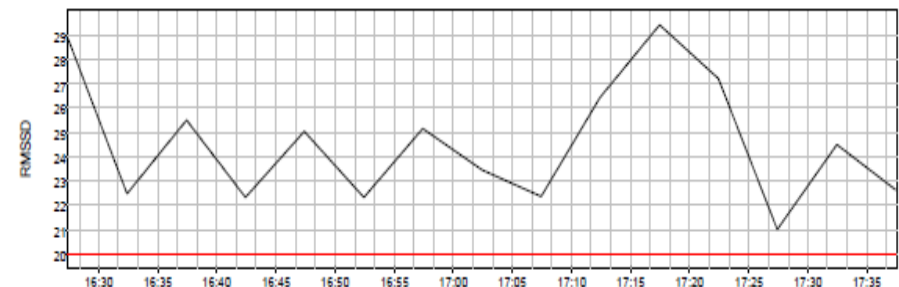
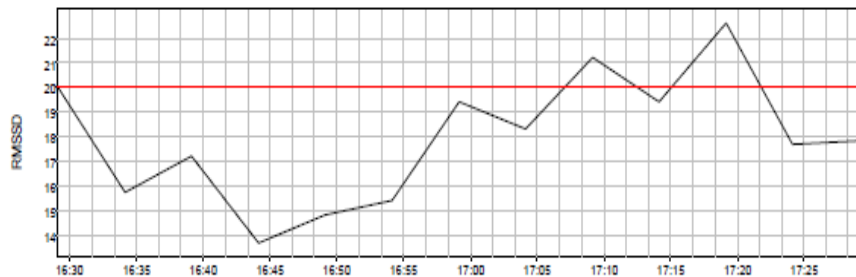
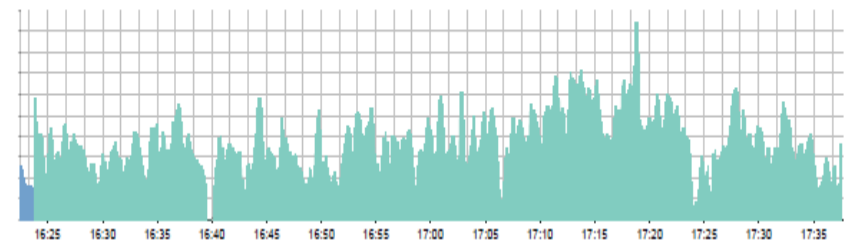

Esimerkkejä muusta käytöstä: rentoutusmenetelmän oppiminen

Stressin ja palautumisen kuvaaja

Stressin ja palautumisen kuvaaja

Noin 1,5 h stressinhallintaryhmän kokoontuminen: 45 min teoriaa stressin vaikutuksista, 45 min rentoutumisharjoitus. Kahden henkilön mittaukset.

Tulevaisuutta, tavoitteita

- Siirtyminen verkkoversioon
- Menetelmän käytön lisääminen
- Hyvän, yhtenäisen mittauskäytännön ylläpitäminen
- Oikea kohdentaminen
- Seurannan täsmentäminen
- Henkilökunnan informoiminen

KIITOS!

